

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/30/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320011249
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2320011249.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Pavla Macháča a členov senátu JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Martina Žovinca, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. X. júla XXXX v C., trvalé bydlisko D. E. XXX, pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.), o odvolaní obžalovaného voči rozsudku Okresného súdu Galanta z 13. januára 2022, č. k. OT/239/2020-152, na verejnom zasadnutí konanom 6. decembra 2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného A. B. zamietá.

odôvodnenie:

Okresný súd Galanta (ďalej len okresný súd) rozsudkom z 13. januára 2022, č. k. OT/239/2020-152, uznal obžalovaného A. B. (ďalej len obžalovaný) za vinného z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. na tom skutkovom základe,

že dňa 07. 10. 2020 v čase okolo 10:40 hod. v meste Šaľa po Diakovskej ulici, viedol ako vodič osobné motorové vozidlo značky SEAT LEON, evidenčného čísla F. napriek tomu, že rozhodnutím o priestupku Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva PZ Šaľa č. ORPZ-SA-OPDP52-41/2020-P zo dňa 15. 04. 2020, právoplatným dňa 23. 06. 2020, mu bol okrem iného uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 12 (dvanásť) mesiacov.

Okresný súd za to obžalovanému uložil podľa § 348 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 37 písm. m) a § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) mesiacov, na výkon ktorého ho zaradil podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu na 3 (tri) roky.

V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že vo veci nariadil hlavné pojednávanie na 13. januára 2022, na ktoré sa obžalovaný dostavil, hoci oneskorene, a pretože neospravedlnil svoju neprítomnosť, okresný súd začal hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného s poukazom na § 252 Tr. por. Na hlavné pojednávanie sa dostavil obhajca obžalovaného. Po splnení podmienok na vykonanie hlavného pojednávania okresný súd vec prejednal a vo veci rozhodol.

Okresný súd vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného a čítaním zápisnice o výsluchu obvineného z prípravného konania zo 7. októbra 2020 z č. I. 12 spisu, výsluchom svedkov práp. G. H. a práp. G. I., čítaním podstatného obsahu vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-41/DI-SA-2020, a to zápisnicou o zadržení a obmedzení osobnej slobody obžalovaného (č. I. 3-7 spisu), záznam o skutku na úseku CP (č. I. 20-21 spisu), zápis o dychovej skúške zo 7. októbra 2020 o 10.43 hod. (č. I. 23 spisu), doručenie zásielky z 27. júla 2020 (č. I. 28 spisu), doručenka (č. I. 29 - 30 spisu), rozhodnutie OR PZ v Šali, ODI z 15. apríla 2020 (č. I. 31 - 33 spisu), evidenčná karta (č. I. 34 - 38 spisu), odpis registra trestov (č. I. 39 - 41, 143-144 spisu), výpis z ústrednej evidencie priestupkov MV SR a CESDAP (č. I. 42 - 44, 137-142 spisu), evidenčná karta vozidla (č. I. 45 spisu), lustrácia GP (č. I. 145-147 spisu).

Z vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že obžalovaný 7. októbra 2020 v čase okolo 10:40 hod. v meste C. po D. J., viedol ako vodič osobné motorové vozidlo značky SEAT LEON, evidenčného čísla F., napriek tomu, že rozhodnutím o priestupku Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva PZ Šaľa z 15. apríla 2020 č. ORPZ-SA-OPDP52-41/2020-P, právoplatného 23. júna 2020, mu bol okrem iného uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 12 (dvanásť) mesiacov. K zastaveniu vozidla obžalovaného došlo hliadkou PZ z dôvodu, že vozidlo, ktoré viedol obžalovaný, nezodpovedalo technickému stavu vozidla spôsobilého k premávke na pozemných komunikáciách (vozidlo malo rozbité zadné ľavé obrysové svetlo). Takéto zastavenie vozidla nemožno chápať ako bezdôvodné. Každé vozidlo musí byť technicky spôsobilé na premávku na pozemných komunikáciách. Keďže výpovede svedkov sa zhodovali aj v najmenších detailoch, okresný súd o ich pravdivosti nemal žiadne dôvodné pochybnosti, preto vyhodnotil zastavenie vozidla za súladné so zákonom. Jednalo o ťažko poškodené rozptyľové sklá s vplyvom na vyžarované svetlo, čo potvrdzuje dôvodnosť zastavenia vozidla, ktoré 7. októbra 2020 viedol obžalovaný (zadné brzdové svetlo malo svietiť na červeno, v danom prípade svietilo na bielo).

Okresný súd ďalej uviedol, že obhajca obžalovaného navrhol doplniť dokazovanie o výsluch svedkyne p. K. B., konateľky spoločnosti, na ktorú bolo evidované vozidlo, a to k technickému stavu vozidla, taktiež navrhol vypočuť svedka C. L., ktorý užíval predmetné motorové vozidlo, aby sa vyjadril k technickému stavu vozidla, nakoľko z výsluchov svedkov vyplynulo, že vozidlo používali aj iné osoby ako obžalovaný. Okresný súd uvedené dokazovanie odmietol vykonať z dôvodu, že od podania obžaloby a doručenia výzvy podľa § 240 ods. 3 Tr. por. uplynula dlhá doba, teda tieto dôkazy neboli navrhnuté v súlade s § 240 ods. 3 Tr. por., navyše ak aj svetlo bolo opravované v dobe pred zastavením vozidla (malo sa tak stať 20. mája 2020), nebol by to dôkaz o tom, že v čase jeho zastavenia (7. októbra 2020) nebolo zadné obrysové svetlo opäť rozbité. Odmietnuť vykonanie neskôr navrhnutých dôkazov, ktoré boli stranám známe v čase doručenia výzvy, môže okresný súd napríklad aj preto, lebo už navrhnuté dôkazy považuje pre rozhodnutie o obžalobe za dostatočné. Či navrhnutý dôkaz bol strane známy už v čase doručenia výzvy, môže okresný súd zistiť z charakteru navrhnutého dôkazu a z ostatného predloženého dôkazného materiálu. Obhajca prevzal výzvu podľa § 240 Tr. por. 27. októbra 2020 (teda o dôkaze z 20. mája 2020 už mal vedieť), pričom prvýkrát okresný súd vo veci rozhodol 18. novembra 2020 a o uvedených návrhoch na doplnenie dokazovania sa obhajca obžalovaného nezmienil ani na hlavnom pojednávaní 18. novembra 2020. Podporne okresný súd poukázal aj na odpor obžalovaného voči vydanému trestnému rozkazu, v ktorom napadol len výšku trestu. Ani obžalovaný nenavrhol vykonať uvedené dôkazy. Ani v odvolaní voči prvému rozsudku okresného súdu obhajca taktiež nenavrhol vykonať tieto dôkazy, poukazoval len na nezákonné zastavenie vozidla obžalovaného, ktorá argumentácia bola výsluchom svedkov vyvrátená.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia tiež vyplynulo, že konanie obžalovaného (objektívna stránka) spočívala vo vykonávaní činnosti, na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie súdu alebo iného štátneho orgánu o zákaze činnosti, v danom prípade viedol motorové vozidlo, pričom mal právoplatne udelený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá v čase od 23. júna 2020 do 23. júna 2021, č. k. ORPZ-SA-OPDP52-41/2020-P. V tomto prípade išlo o zákaz výkonu určitej činnosti, ktorý bol uložený rozhodnutím príslušného orgánu v správnom konaní (napr. v priestupkovom konaní podľa zákona o priestupkoch) - rozhodnutie OR PZ v Šali, ODI z 15. apríla 2020, č. k. ORPZ-SA-OPDP52-41/2020-P, právoplatné 23. júna 2020. Ak osoba, ktorej sa zákaz činnosti týka, vykonáva v dobe jeho trvania činnosť, napíňa znaky prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák.

K výroku o treste okresný súd uviedol, že obligatórne skúmal pomer priťažujúcich a poľahčujúcich okolností. Nebola zistená prítomnosť poľahčujúcej okolnosti. Bola zistená prítomnosť jednej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., pretože obžalovaný bol pred spáchaním skutku už súdne trestaný. Prevažoval preto pomer priťažujúcich okolností. Bolo potrebné postupovať podľa § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., teda zvýšiť dolnú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu a trest ukladal v takto upravenom rozsahu (8 mesiacov až 2 roky). Takto uložený trest považuje okresný súd za dostatočný s poukazom na potrebu individuálnej i generálnej prevencie a ochranu spoločnosti a to aj napriek tomu, že bol uložený na dolnej hranici trestnej sadzby určenej podľa § 38 ods. 4 Tr. zák., a to s prihliadnutím na závažnosť spáchanej trestnej činnosti. Obžalovaný sa opakovane a dlhodobo dopúšťa trestnej činnosti a priestupkov na úseku cestnej dopravy, preto bol okresný súd toho názoru, že je potrebné mu uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody, a to aj napriek tomu, že obhajca obžalovaného poukazoval na jeho rodinnú situáciu, keď obžalovaný má 2 maloleté deti, o ktoré sa stará. Predovšetkým obžalovaný si mal byť vedomý svojich rodičovských povinností a nedopúšťať sa trestnej činnosti a vystavovať sa tak riziku uloženia trestu odňatia slobody. Takto uložený trest okresný súd nepovažoval za neprimerane prísny, nakoľko

obžalovaný je osobou, ktorej doteraz uložené tresty nevedli k náprave jeho osoby, iný trest by bol neúčelný a nedostatočný.

S poukazom na § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. okresný súd musel obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradiť do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, nakoľko obžalovaný bol v posledných 10 rokoch vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin, naposledy na základe rozsudku okresného súdu pod sp. zn. 9T/70/2017.

Okresný súd zároveň uložil obžalovanému podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu na 3 roky, aby mu zabránil v ďalšej trestnej činnosti súvisiacej s vedením motorového vozidla, a aby pôsobil na osobu obžalovaného výchovne. Účelom tohto trestu je páchatel'a trestného činu dočasne vyradiť z možnosti vykonávať činnosť, na výkon ktorej treba osobitné povolenie alebo výkon ktorej upravujú osobitné predpisy. Účelom trestu zákazu činnosti je predovšetkým zabrániť opakovaniu trestného činu, a preto je jeho uloženie úplne odôvodnené vtedy, keď páchatel' vyvolá trestným činom v doprave pochybnosť o svojej spoľahlivosti (alebo aj spôsobilosti) viesť motorové vozidlo.

Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní a poučení o opravnom prostriedku sa prokurátor vzdal práva na podanie odvolania, no obhajca JUDr. Mgr. Martin Vranovič (ďalej len obhajca) zahlásil odvolanie čo do výroku o vine a treste.

Obžalovanému, ktorý nebol osobne prítomný pri vyhlásení rozsudku, bolo písomné vyhotovenie rozsudku doručené do vlastných rúk 2. februára 2022.

Obžalovaný odôvodnil zahlasené odvolanie prostredníctvom obhajcu tak, že namietal okrem výroku o vine a treste aj konanie, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo nasledovne:

V napadnutom rozsudku absentuje riadne odôvodnenie, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj Dohovor). Jediné vlastné odôvodnenie predstavuje jeden odsek na str. 6 napadnutého rozsudku inak obsahuje iba zovšeobecnené odôvodnenie jeho viny zo skutku, bez konkretizácie dôkazov a vlastnej úvahy okresného súdu vo vzťahu k podstatným okolnostiam o jeho vine, čo je tiež v rozpore s § 168 ods. 1 Tr. por. Požiadavke riadne odôvodniť výrok o vine nemôže zodpovedať len odcitovanie obsahu jednotlivých dôkazov. Okresný súd nevedel z akých dôkazov vychádzal pri učení svojich záverov a ako ich vyhodnotil. Aj vo vzťahu k subjektívnej stránke predmetného trestného činu prijal okresný súd len všeobecné a ničím bližšie neodôvodnené závery o naplnení úmyselného zavinenia, ktoré je obligatórnym znakom prečinu podľa § 348 ods. 1 Tr. zák. Poukázal na nález Ústavného súdu SR z 28. januára 2015, sp. zn. I. ÚS 712/2014 vyjadril: „Vzhľadom na uvedené nedostatky odôvodnenia napádaného rozhodnutia krajského súdu, ktorým bola založená vina sťažovateľa iba na simplexnom zovšeobecňujúcom konštatovaní bez odkazu na konkrétny vykonaný dôkaz a bez vyporiadania sa so všetkými pre vec relevantnými okolnosťami, je ústavný súd toho názoru, že krajský súd rozhodol v danej veci bez toho, aby jeho rozhodnutie odkazovalo aj na vykonané dokazovanie, a tak poskytovalo rozumné vysvetlenie a odôvodnenie všetkých pre vec rozhodujúcich skutočností zakladajúcich vinu sťažovateľa.“ Ďalej namietal to ako sa okresný súd vysporiadal s podstatnou námietkou obhajoby o neexistencii dôvodu zastavenia vozidla Seat Leon 07. októbra 2020. Okresný súd nesprávne a dôvodne pochybne zistil: „k zastaveniu vozidla obžalovaného došlo hliadkou PZ z dôvodu, že vozidlo, ktoré viedol obžalovaný, nezodpovedalo technickému stavu vozidla spôsobilého k premávke na pozemných komunikáciách (vozidlo malo rozbité zadné ľavé obrysové svetlo)“ (str. 6 rozsudku). Aj keď je zrejmé, že aj uvedené odôvodnenie je len všeobecné, nedostatočné a nepreskúmateľné, tak je zároveň založené na dôvodných pochybnostiach v rozpore s § 2 ods. 10 Tr. por. Okresný súd uviedol, že išlo o „vozidlo obžalovaného“, avšak z evidenčnej karty vozidla vyplýva, že jeho vlastníkom a držiteľom je spoločnosť STAV - SZK, s.r.o. Okresný súd sa snažil nesprávne navodiť jeho možnosť použiť predmetné vozidlo v rozhodnom čase a nesprávne sa snaží navodiť právnu a faktickú moc nad predmetným vozidlom. Okresný súd uviedol, že vozidlo malo rozbité zadné ľavé obrysové svetlo. Zo žiadneho dôkazu však nevyplývalo, že by vozidlo malo v rozhodnom čase rozbité ľavé obrysové svetlo. Dňa 13. januára 2022 vypočutí svedkovia na hlavnom pojednávaní nevy povedali, že by predmetné vozidlo malo rozbité ľavé obrysové svetlo, ale len, že si takúto okolnosť nepamätajú. Napadnutý rozsudok je založený na porušení § 2 ods. 10 Tr. por. Navyše, dôvod zastavenia predmetného vozidla 7. októbra 2020 (ktoré mal podľa obžaloby viesť v čase uloženia zákazu) nebol nijakým spôsobom zadokumentovaný ani zaznamenaný, čo priznali obaja svedkovia práp. H. aj práp. I.. V tejto súvislosti vypovedal práp. H. zmätočne, keď najprv uviedol, že „záznam o priestupku o jeho vyriešení je vedený v evidencii vodičov a systéme REGOB...o zastavení som spísal úradný záznam“ (str. 3 zápisnice o hlavnom pojednávaní z 13. januára 2022), avšak žiadne takéto dokumenty o riešení dopravného priestupku sa v spise nenachádzajú a ani neexistujú, keďže následne svedok H. priznal, že riešenie rozbitého svetla, ktoré malo byť dôvodom na

zastavenie sporného vozidla, nikde zadokumentovaný nie je. Na základe takýchto výpovedí a informácií nebolo možné dospieť k záveru, že dôvodom na zastavenie dotknutého vozidla bolo rozbité zadné (ľavé) obrysovú svetlo. Dôvodne pochybné je konštatovanie súdu : „keďže výpovede svedkov sa zhodovali aj v najmenších detailoch, súd o ich pravdivosti nemá žiadne dôvodné pochybnosti, a preto vyhodnotil zastavenie zákona za súladné so zákonom“ (uvedené tiež svedčí o nekvalite odôvodnenia napadnutého rozsudku). Takéto zistenie je navyše dôvodne pochybné, keď súd vyhodnotil „zastavenie zákona za súladné so zákonom“, hoci mal posudzovať skutkovú otázku - dôvodnosť zastavenia vozidla. Nie je ani zrejmé, prečo nebolo zadokumentované poškodenie osvetlenia vozidla, ktoré podľa svedkov, príslušníkov PZ, bolo dôvodom na zastavenie vozidla, pretože by mohlo ísť o priestupok, ktorý je odlišný od skutkových okolností stíhanej trestnej činnosti - vedenia motorového vozidla v čase jeho zákazu, čo nijako nevyklučuje kumuláciu postihovania technických nedostatkov vozidla majúceho sa použiť v cestnej premávke, ktoré technické nedostatky sú na zodpovednosti vlastníka, či držiteľa vozidla, ktorým nebol. Namietal aj použitie výpovedí svedkov práp. H. a práp. I. v jeho neprospech, či už v okolnosti dôvodu zastavenia predmetného vozidla dňa 7. októbra 2020 alebo v inej okolnosti týkajúcej sa viny zo stíhaného skutku. Spomenutých svedkov nenavrhol vypočuť prokuratúra a ani obhajoba, keď proti rozsudku z 18. novembra 2020 (t. j. voči prvému odsudzujúcemu rozsudku) namietal, že bol založený na nezákonom dôkaze - úradnom zázname PZ zo 7. októbra 2020, avšak bez toho, aby navrhol vypočuť ako svedkov práp. H. a práp. I.. Vypočutím spomenutých svedkov bez toho, aby ich navrhol vypočuť prokuratúra na hlavnom pojednávaní došlo zo strany okresného súdu k porušeniu zásady rovnosti strán v konaní pred súdom podľa 42 ods. 14 Tr. por., zásady spravodlivého procesu podľa 42 ods. 10 Tr. por. a obžalovacej zásady podľa 4 2 ods. 15 Tr. por. Okresný súd totižto nemôže nahrádzať nečinnosť prokurátora pri dokazovaní na hlavnom pojednávaní. Uvedené názory sú akceptované Krajským súdom v Trnave, keď sa v uznesení z 29. novembra 2018, sp. zn. 3To/40/2018 vyjadril: „Pokiaľ je prokurátor na hlavnom pojednávaní nečinný vo vzťahu k výsluchu obžalovaného, svedkov a znalcov a nezisťuje určité okolnosti skutku podstatné pre rozhodnutie, nie je povinnosťou súdu tieto osoby vypočuť k týmto prokurátorom nezisťovaným okolnostiam a tak nahrádzať procesné postavenie prokurátora, keďže by takým postupom bola porušená zásada rovnosti strán. Obžalobu v konaní pred súdom zastupuje podľa § 2 ods. 15 Tr. por. prokurátor, pričom vyjadrením obžalovacej zásady je nielen samotné podanie obžaloby na súd, ale aj jej zastupovanie v konaní pred súdom, ktoré vyžaduje aktívnu účasť prokurátora pri dokazovaní. Zastupovanie obžaloby prokurátorom pri jeho neaktívnej účasti resp. pasivite v konaní pred súdom, nemôže nahrádzať svojou aktivitou samotný okresný súd, keďže procesné funkcie prokurátora a sudcu sú oddelené.“ Obdobný názor vyslovil aj Najvyšší súd SR v uznesení z 29. októbra 2014, sp. zn. 1To / 9 / 2014, podľa ktorého : „strany trestného konania pred nezávislým súdom predkladajú a vykonávajú dôkazy, ktoré obvineného usvedčujú alebo oslobodzujú. Úlohou súdu ako nestranného rozhodovacieho orgánu je posúdenie týchto dôkazov a rozhodnúť spor medzi prokurátorom, ktorý zastupuje štát (§ 2 ods. 5 veta prvá Tr. por.) a obvineným. Pri tomto rozhodovaní musí okresný súd zachovať nestrannosť a nesmie iniciatívne napomáhať jednej alebo druhej strane. Ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu nielen zásady rovnosti strán v konaní pred súdom (§ 2 ods. 14 Tr. por.), ale aj zásady spravodlivého procesu (§ 2 ods. 10 Tr. por.). Nie je prípustné, aby strany konania prenášali svoje povinnosti na súd a očakávali, že súd vyrieši svojim dokazovaním základné predpoklady rozhodujúce pre posúdenie trestnej zodpovednosti obvineného“. Prokuratúra v obžalobe nenavrholala vypočuť nijakých svedkov, navrhovala oboznámiť spisový materiál a na hlavnom pojednávaní 18. novembra 2020 prítomná prokurátorka oboznámila čítaním obsah úradného záznamu zo 7. októbra 2020 (č. 1. 22 spisu), ku ktorému sa už vtedy vyjadril obhajca, že takýto úradný záznam nie je dôkazom v trestnom konaní, na čo prokuratúra zostala nečinná.

Argumentoval tiež, že okresný súd porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie a jeho právo na obhajobu, keď nevypočuť ním navrhnutých svedkov. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru: „Každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva vypočuť alebo dať vypočuť svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu.“ Na hlavnom pojednávaní 13. januára 2022 navrhol ako svedkov vypočuť K. B., konateľku spoločnosti, na ktorú bolo predmetné vozidlo evidované, a to k technickému stavu vozidla a C. L. zo H., aby sa tiež vyjadril k technickému stavu vozidla nakoľko predmetné vozidlo používal. Táto skutočnosť, že predmetné vozidlo šoféroval muž zo H. vyplynula aj z výpovede svedka práp. H.. V závere hlavného pojednávania 13. januára 2022 doplnil, že K. B., ktorá je jeho matkou a konateľkou spoločnosti STAV - SZK s.r.o., na ktorú bolo evidované predmetné vozidlo, žiadala vypočuť, pretože by potvrdila, že auto bolo v 100% technickom stave a svetlo bolo opravené a k navrhnutému svedkovi C. L. dodal, že tento by vedel uviesť, že dostal síce blokovú pokutu, keď šoféroval uvedené vozidlo, ale za to, že nemal pri sebe technický preukaz, teda nie za poškodené zadné svetlo. Všetky tieto návrhy sa týkali

podstatnej skutkovej okolnosti a jeho obrany, ktorý namietal nelegitímnosť, bezdôvodnosť zastavenia vozidla, ktorá má za následok nepoužiteľnosť akýchkoľvek dôkazov a informácií zistených po zastavení a kontrole tohto vozidla (aj s odkazom na názory v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 29. júna 2009, sp. zn. 3 ToŠ 7/2008, v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 18. apríla 2018, sp. zn. 4 Tdo 92/2016, v rozsudku Najvyššieho súdu SR zo 7. apríla 2011, sp. zn. 6 Tdo 30/2010 a R 74/2006). Okresný súd teda postupoval nesprávne, keď odmietol vykonať relevantné dôkazy k technickému stavu vozidla, ktorý mal vyvolať dôvod na zastavenie a kontrolu dotknutého vozidla Seat Leon. Týmto nastala nerovnováha v konaní a vykonávaní dôkazov, keď boli vypočutí iba svedkovia proti nemu, čím došlo k porušeniu jeho práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru. Okresný súd nesprávne odôvodnil nevypočutie svedkov tým, že tieto neboli navrhnuté v súlade s § 240 ods. 3 Tr. por. a zvolil prísne formalistický prístup k jeho právu na obhajobu. Poukázal tiež na to, že samotný Krajský súd v Trnave v uznesení z 24. júna 2021, č. k. 6To/2/2021 - 116 vyjadril, že nie je vylúčené vykonať aj ďalšie dokazovanie a to aj v rozsahu dôkazných návrhov procesných strán, prípadne z potreby vyplývajúcej z doplnenia dokazovania, preto dôvod odmietnutia svedkov neobstojí. Nemožno mu vyčítať, že právo navrhnúť vypočuť svedkov realizoval na hlavnom pojednávaní dňa 13. januára 2022, na ktoré sa dostavil a navrhol vypočuť svedkov k relevantnej okolnosti zisťovania dôvodu zastavenia dotknutého vozidla. Bolo porušené právo na obhajobu aj podľa § 34 ods. 1 Tr. por.

K výroku o treste namietal, že okresný súd mu uložil nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov. Predtým neprávoplatne trestným rozkazom mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá po dobu 3 rokov (č.1.58 spisu). Odpor proti trestnému rozkazu nepodal prokurátor. Po podaní odporu a vykonaní hlavného pojednávania sa však obsah spisu nijako nezmenil v jeho neprospech. Po podaní odporu sa dokonca vykreslila jeho rodinná situácia 2 rodnými listami o potvrdení otcovstva k 2 maloletým dcéram. Napadnutým rozsudkom však okresný súd zhoršil jeho postavenie oproti výroku o treste v trestnom rozkaze a uložil mu trest odňatia slobody o dva mesiace vyšší ako v trestnom rozkaze. Obhajoba doložila aj potvrdenie o poberaní dávky v hmotnej núdzi jeho manželkou, čím sa tiež bližšie vykreslili rodinné pomery na jeho strane, čo má relevanciu z pohľadu § 34 ods. 3 Tr. zák. Je tak nesprávne, že mu okresný súd vyčítal, že „si mal byť vedomý svojich rodičovských povinností a nedopúšťať sa trestnej činnosti“. Obžalovaný s 2 maloletými deťmi a manželkou pritom žije v prenajatej garsónke v D. v bytovom dome súp. č. XXX na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi M. D. a jeho manželkou N. B. z 21. októbra 2020, kde pravidelné mesačné výdavky činia spolu 148,26 eur (čl. III ods. 1 nájomnej zmluvy, založená v spise), pričom bolo potrebné uhradiť aj finančnú zábezpeku 510 eur a ďalšie jednorazové náklady v sume 249,51 eur (čl. IV ods. 1 nájomnej zmluvy). Bez jeho príjmu v prípade nepodmienečného výkonu trestu odňatia slobody bude ohrozená bytová potreba jeho rodiny, manželky a 2 maloletých detí, ktorá rodina z dávok hmotnej núdzi jeho manželky by nebola spôsobilá financovať bývanie. Namietal zvýšenie sadzby trestu odňatia slobody oproti sadzbe uvedenej v trestnom rozkaze, čo však nebolo okresným súdom nijako odôvodnené. Najvyšší súd SR v rozsudku z 28. novembra 2019, sp. zn. 6Tdo/48/2019, ktorým vyslovil porušenie zákona v ust. § 2 ods. 7, § 319, § 355 ods. 1 Tr. por. v neprospech obvineného vyjadril nasledovný právny názor: „keďže rozhodnutie formou trestného rozkazu so sebou nespája žiadne „dobrodienie zákona“ umožňujúce zmiernenie prísnosti trestnej sankcie (ako napríklad v konaní o dohode o vine a treste), je neakceptovateľné, aby súd s podaním odporu spájal akékoľvek negatívne následky bez toho, aby s poukazom na novozistené skutočnosti zrozumiteľným spôsobom vysvetlil, čo ho v konečnom dôsledku viedlo k prijatiu rozhodnutia v neprospech obžalovaného, nakoľko už vydanie trestného rozkazu v zmysle ustanovenia § 353 ods. 1 Tr. por. bolo podmienené záverom súdu o spoľahlivom preukázaní skutkového stavu veci. V opačnom prípade, by sa tak pri dodržiavaní princípu predvídateľnosti práva pri rovnakých skutkových a právnych okolnostiach, mohol prísnejší rozsudok javiť ako neprípustná sankcia za využitie práva na podanie odporu.“ Odpor proti trestnému rozkazu nepodal prokurátor, neboli zistené nové skutočnosti od vydania trestného rozkazu, resp. podania odporu proti nemu do vydania napadnutého rozsudku, ktoré by vyznievali v jeho neprospech. Vyjasnila sa situácia na jeho strane a jeho rodinné pomery počas hlavného pojednávania. Podal odpor s očakávaním (minimálne) zníženia trestu alebo uloženia iného druhu trestu ako trestu odňatia slobody, ale okresný súd bez zmeny okolností a bez riadneho odôvodnenia mu zvýšil trest odňatia slobody.

Navrhol preto, aby Krajský súd v Trnave v zmysle § 321 ods. 1, písm. a), b), c), e) Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Galanta z 13. januára 2022, č. k. 0T/239/2020-152 a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol alebo aby sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol tak, že v zmysle § 285 písm. a) Tr. por. ho spod obžaloby v plnom rozsahu oslobodí, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je stíhaný.

Prokurátor sa k písomne odôvodnenému odvolaniu obžalovaného nevyjadril.

Spisový materiál bol Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) riadne predložený na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného 17. marca 2022.

Za účelom prejednanía odvolania obžalovaného nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia na 6. decembra 2022, ktorého sa zúčastnila prokurátorka krajskej prokuratúry. Pokiaľ ide o obžalovaného, tento bol riadne a včas upovedomený o termíne verejného zasadnutia, pričom sa ho nezúčastnil. Dokazovanie krajský súd nedoplňal, nakoľko v tomto smere žiadne návrhy neboli. V rámci konečných návrhov prokurátorka navrhla odvolanie obžalovaného zamietnuť v zmysle § 319 Tr. por. ako nedôvodné. Obhajca uviedol, že sa pridŕža písomne odôvodneného odvolania, najmä pre porušenie práva na obhajobu a zásady rovnosti strán navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu aby ju v potrebnom rozsahu prejednal a rozhodol. Súčasne poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. US 522/2021, podľa ktorého policajť nie je oprávnený svojvoľne zastavovať vozidlá, čím aproboval judikatúru Najvyššieho súdu SR v tejto oblasti.

Podľa § 315 Trestného poriadku, o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

- a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
- b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo
- c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podal obžalovaný ako oprávnená osoba, proti výrokom, proti ktorým odvolanie podať mohol a urobil tak v zákonom stanovenej lehote, preskúmal postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Krajský súd považuje na úvod za potrebné uviesť, že v predmetnej veci už rozhodoval uznesením z 24. júna 2021, sp. zn. 6To/2/2021, ktorým na podklade odvolania obžalovaného zrušil podľa § 316 ods. 3 písm. c/ Tr. por. napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Bez nutnosti podrobne rekapitulovať obsah vyššie spomínaného zrušujúceho uznesenia pripomína, že cit. uznesením krajský súd okresnému súdu vytkol chyby, ktorých sa dopustil a okrem iného mu uložil povinnosť vypočúť na hlavnom pojednávaní zasahujúcich policajtov. Súčasne krajský nevytlúčil vykonať aj ďalšie dokazovanie či už v rozsahu dôkazných návrhov procesných strán alebo také, ktorého potreba vyplynie z doplnenia dokazovania. Alternatívne, ak okresný súd dospeje k záveru, že navrhnuté dôkazy nie je potrebné vykonať, odmietne ich a svoje úvahy o odmietnutí bližšie rozvedie v odôvodnení meritórneho rozhodnutia.

Pokiaľ ide o dokazovanie, krajský súd prieskumom zistil, že okresný súd po vrátení veci postupoval v procese dokazovania v súlade s § 327 Trestného poriadku, keď vykonal na hlavnom pojednávaní dokazovanie nariadené odvolacím súdom v podobe výsluchov svedkov G. H. a G. I.. Okresný súd ďalej správne pri dokazovaní postupoval keď podľa § 258 ods. 4 Tr. por. na návrh prokurátora prečítal zápisnicu o výsluchu obžalovaného (vtedy obvineného) z prípravného konania, nakoľko na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať a tiež správne oboznámil čítaním podľa § 269 Tr. por. aj listinné dôkazy založené v spise.

Okresný súd tak podľa názoru krajského súdu postupom súladným s Trestným poriadkom vykonal všetky dôkazy potrebné pre objektívne a zákonné rozhodnutie, vykonané dôkazy následne v súlade s ust. § 2 ods. 12 Tr. por. vyhodnotil individuálne, ako aj v ich súhrne a dospel k správne záveru, že žalovaný skutok stal spôsobom opísaným v skutkovej vete výroku o vine a že skutok spáchal obžalovaný. V odôvodnení napadnutého rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 Tr. por. následne okresný súd uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a rozvedol právne úvahy,

ktorými sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Možno súhlasiť s obhajobou, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je stručné, avšak priliehavé, vecne správne a dostatočne výstižné na to, aby bolo možné zistiť, z o ktoré dôkazy okresný súd svoje skutkové zistenia oprel a ako ich hodnotil. Možno zopakovať, že nielen z prečítanej výpovede obžalovaného z prípravného konania, ale najmä z výpovedí vypočutých svedkov – zasahujúcich policajtov G. H. a G. I. vyplynulo, že obžalovaný v kritickom čase viedol motorové vozidlo, hoci mu bol cit. rozhodnutím ODI uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke, čo exaktne vyplýva z predmetného rozhodnutia ODI, ale aj z výpisu z evidenčnej karty vodiča, o ktorom zákaze mal obžalovaný podľa vlastných slov subjektívnu vedomosť. Nakoniec túto skutočnosť – vedenie vozidla v danom mieste a čase počas administratívnym orgánom uloženého zákazu činnosti – obžalovaný ani nerozporoval.

Gro jeho obhajoby spočívalo v spochybňovaní zákonnosti zastavenia motorového vozidla, ktoré viedol. Aj s touto námietkou sa okresný súd vyrovnal, keď síce stručne, avšak výstižne poukázal na to, že z výsluchu zasahujúcich policajtov vyplynulo, že títo mali legitímny dôvod na zastavenie predmetného motorového vozidla, nakoľko malo poškodené zadné svetlo, teda primárnym dôvodom bol technický stav vozidla.

Keďže svedkovia na hlavnom pojednávaní vypovedali zhodne ako obžalovaný v prípravnom konaní o skutočnosti ohľadom vedenia vozidla, nemal ani krajský súd žiaden dôvod neveriť týmto svedkom aj v tej časti výpovedí, v ktorej sa vyjadrovali k tomu, čo bolo dôvodom pre zastavenie vozidla. Obhajobou namietané diskrepancie vo výpovediach týchto svedkov ohľadom niektorých detailov sú pre posúdenie veci nepodstatné. Objektívne nie je možné po zasahujúcich policajtoch žiadať, aby si s odstupom dvoch rokov od realizovanej kontroly, ktorých inak robia desiatky ročne, detailne pamätali všetky podrobnosti. Pokiaľ obhajoba namietala, že výsluch svedkov G. H. a G. I. žiadna zo strán konania nenavrhol, k tomu krajský súd uvádza, že súdy môžu v zmysle ust. § 2 ods. 11 Tr. por. vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrholi. Krajský súd výsluch týchto svedkov nariadil v uznesení z 24. júna 2021, sp. zn. 6To/2/2021, z dôvodu, že v odvolaní voči v poradí prvému odsudzujúcemu rozsudku obhajoba okrem iného namietala legitimitu zásahu týchto policajtov, čo sa inak ako ich výsluchom preveriť nedá. Inak povedané, potreba výsluchu týchto svedkov implicitne (ling. implicitne = v niečom obsiahnutý, hoci priamo nevyjadrený) vyplynula práve z uvedenej námietky obhajoby. Nemožno preto v tomto smere akceptovať námietku obhajoby, že krajský súd tým, že nariadil vykonať výsluch týchto svedkov, tak neprípustným spôsobom pomáhal v tomto konaní prokurátorovi, čím narušil rovnosť strán. Okrem už uvedeného aj preto nie, lebo tak súdy, ako aj strany konania predsa vopred nemohli vedieť to, ako títo svedkovia budú vypovedať.

Rovnako nedôvodne obhajoba namietala, že okresný súd vinu obžalovaného oprel o nezákonný úradný záznam a tiež o tie časti výpovedí svedkov G. H. a G. I., v ktorých oni reprodukovali to, čo im mal obžalovaný povedať. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku táto skutočnosť nevyplýva. Navyše aj bez vyradenia úradného záznamu zo štruktúry dôkazov a bez prihliadnutia na tie časti výpovede svedkov, v ktorých reprodukovujú vyjadrenia obžalovaného, existuje taká ucelená reťaz dôkazov, ktorá iný záver ako o vine obžalovaného neumožňuje.

Rovnako správne postupoval okresný súd, keď odmietol vykonať výsluchy obhajobou navrhnutých svedkov K. B. a C. L.. Pochybil však, keď tento postup v napadnutom rozsudku nezodôvodnil napriek tomu, že mu táto povinnosť explicitne vyplýva z ust. § 168 ods. 1 Tr. por. Na strane druhej, zo zápisnice z hlavného pojednávania z 13. januára 2022 (č. l. 150) je zrejme, že okresný súd tento postup stručne odôvodnil ihneď po vyhlásení uznesenia, ktorým výsluchy týchto svedkov podľa § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol, okrem iného s odôvodnením, že skutočnosti, ktoré sa mali zistiť ich výsluchom, zistil súd už zo skôr vykonaných dôkazov, ktorý dôvod odmietnutia je akceptovateľný aj zo strany krajského súdu. Z prezentovaných dôvodov vyhodnotil krajský súd odvolanie obžalovaného voči výroku o vine napadnutého rozsudku ako nedôvodné.

K právnej kvalifikácii skutku

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu skutku, okresný súd zistený skutkový stav správne právne posúdil ako prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák., keďže obžalovanému bol rozhodnutím o priestupku Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva PZ Šaľa z 15. apríla 2020 č. k. ORPZ-SA-OPDP52-41/2020-P, právoplatným 23. júna 2020, uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 12 (dvanásť) mesiacov, teda do 23. júna 2021, no napriek tomu 7. októbra 2020 viedol ako vodič osobné motorové vozidlo značky SEAT LEON, evidenčného čísla F..

K subjektívnej stránke trestného činu krajský súd dopĺňa, že obžalovaný vedel, že má uložený trest zákazu činnosti, nakoľko vyššie uvedené rozhodnutie prevzal osobne 27. júla 2020

(č. I. 28 spisu), no napriek tomu šoféroval predmetné vozidlo. Obžalovaný teda ako trestne zodpovedný subjekt konal nie v nepriamom úmysle podľa § 15 písm. b) Tr. zák. ako nesprávne ustálil okresný súd, ale v priamom úmysle podľa § 15 písm. a) Tr. zák., lebo chcel spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť záujem ním chránený (objekt) – záujem spoločnosti na riadnom výkone rozhodnutí či už súdov, alebo iných orgánov verejnej správy.

Krajský súd však formu zavinenia v neprospech obžalovaného meniť nemôže, nakoľko musí dôsledne rešpektovať zásadu zákazu zmeny k horšiemu (prohibitio reformationis in peius). Poukazuje na to uvedené preto len ako na chybu napadnutého rozsudku bez možnosti jej reparácie.

Okresný súd pochybil aj v tom, že sa nevenoval tzv. materiálnemu korektívu podľa § 10 ods. 2 Tr. zák., hoci obžalovaného odsudzoval za prečin. Krajský súd preto dopĺňa, pokiaľ ide o závažnosť súdeného činu v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák., že vzhľadom na spôsob jeho vykonania, následok, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia, pohnútku obžalovaného a fakt, že sa trestnej činnosti dopúšťa opakovane napriek odsúdeniam, je nepochybne vyššia ako nepatrná.

K výroku o treste všeobecne

Pokiaľ ide o samotný výrok o treste, obžalovaný mu v odvolaní vytýkal v podstate jeho prísnosť poukazujúc na fakt, že v trestnom rozkaze, proti ktorému podal odpor mu bol uložený nižší trest, že on po podaní odporu očakával ešte nižší trest a nie vyšší, pričom súd nezohľadnil jeho rodinný stav.

Skôr ako sa krajský súd vysporiadal s týmito námietkami obžalovaného musel preskúmať, či výrok o treste zodpovedá stavu vecí a zákonu, resp. či netrpí chybami, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. V tejto súvislosti považuje krajský súd za potrebné pripomenúť niektoré východiská rozhodné pre ukladanie trestu.

Pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatela a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatela si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatela. Záver súdu o možnosti nápravy páchatela musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatelov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatela a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatelov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a

spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatela trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatela a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu

je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a intenzita trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchateľa i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchateľom či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu, či jej dôveru v súdnu moc ako celok. U páchateľa neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchateľ oprávnene nemôže považovať za spravodlivé. Páchateľ je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutým predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchateľa je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchateľa pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu je tak možné považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnúť podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ust. § 34 ods. 4 Tr. zák. prihliadnúť na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na osobu páchateľa, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a intenzita trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchateľa i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchateľom či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu, či jej dôveru v súdnu moc ako celok. U páchateľa neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchateľ oprávnene nemôže považovať za spravodlivé. Páchateľ je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutým predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchateľa je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchateľa pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu je tak možné považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

K uloženiu nepodmienečného trestu odňatia slobody a jeho výmere

Vychádzajúc pri posudzovaní zákonnosti a primeranosti uloženej sankcie z vyššie uvedených kritérií krajský súd dospel k nasledovnému záveru. Okresný súd u obžalovaného správne preskúmal pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a správne u neho zistil len jednu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., pretože obžalovaný už v minulosti za trestný čin opakovane odsúdený, pričom na jeho dosiaľ nezahľadené odsúdenia nebol dôvod neprihliadať. Priznaniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. aj podľa názoru krajského súdu bránil nielen postoj obžalovaného, ktorý na hlavnom pojednávaní trestnú činnosť nepriznával, ale aj to, že trestnú činnosť úprimne neoľutoval. V dôsledku toho správne okresný súd ustálil u obžalovaného prevahu priťažujúcich okolností a správne postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. zvýšil dolnú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu.

Pokiaľ ide o druh trestu, okresný súd správne obžalovanému ukladal nepodmienečný trest odňatia slobody a to primárne s poukazom na fakt, že obžalovaný trestný čin spáchal v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia, teda neprihádzalo u neho do úvahy ukladanie trestu odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu, nakoľko tento postup ust. § 49 ods. 2 Tr. zák. vylučuje. Rovnako s poukazom na uvedené neprihádzalo do úvahy ani uloženie alternatívneho trestu k trestu odňatia slobody, lebo ak obžalovaného ani výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody (resp. jeho časti) ako krajného prostriedku nápravy od ďalšej trestnej činnosti neodradil, tak je iluzórne sa domnievať, že by iný ako nepodmienečný trest z hľadiska individuálnej prevencie v budúcnosti účel z tohto hľadiska splnil. Pokiaľ ide o samotnú výmeru trestu, v rámci modifikovanej sadzby od 8 mesiacov až do 2 rokov okresný súd obžalovanému uložil nepodmienečný trest odňatia slobody na samej dolnej hranici tohto rozpätia. Takto vymeraný trest považuje krajský súd skôr za mierny, určite nie za neprimerane prísny ako naznačuje obžalovaný. Obžalovaný je recidivista trestnej činnosti, ktorý bol pred spáchaním súdeného trestného činu až 7-krát súdne trestaný, u ktorého ani predchádzajúci pobyt za mrežami nevedol

k jeho náprave, keďže ho od ďalšej trestnej činnosti zjavne neodradil. U takýto páchatel'ov do popredia vystupuje represívna funkcia trestania, lebo si to vyžaduje účinná ochrana spoločnosti. Takto vymeraný trest je úmerný spáchanej trestnej činnosti, je spravodlivý a možno očakávať, že splní funkciu aj z hľadiska generálnej prevencie. Niet pochyb o tom, že dostatočne vyjadruje aj morálnej odsúdenie konania obžalovaného.

Odvolicie námietky obžalovaného ohľadne nedôvodného sprísnenia trestu oproti trestnému rozkazu vyhodnotil krajský súd ako nedôvodné. Je pravdou, že obžalovanému bol uložený prísnejší trest oproti trestnému rozkazu (o 2 mesiace), no obhajoba opomína dva podstatné faktory, ktoré tento postup umožňovali. Tým prvým je dikcia ust. § 355 ods. 3 Tr. por., v zmysle ktorej pri prejednávaní vecí na hlavnom pojednávaní nie je samosudca viazaný právnou kvalifikáciou ani druhom a výmerou trestu obsiahnutými v trestnom rozkaze. A tým druhým je, že v trestnom rozkaze ukladal okresný súd trest aplikujúc ust. § 38 ods. 2 Tr. zák. za použitia ust. §§ 36 písm. l), 37 písm. m) Tr. zák., zatiaľ čo v napadnutom rozsudku celkom správne aplikoval ust. § 38 ods. 4 Tr. zák. za použitia § 37 písm. m) Tr. zák., teda trest ukladal pri inak ustálenom pomere poľahčujúcich a priťažujúcich okolností.

K námietke obžalovaného týkajúcej sa dopadu uloženej sankcie na jeho rodinu a dve maloleté deti krajský súd uvádza, že na možné negatívne dôsledky trestnej činnosti mal obžalovaný myslieť skôr, ako sa rozhodol v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia, v ktorej sa mal správať vzorne, ba priam ukázkovo, spáchať tento úmyselný trestný čin.

Čo sa týka spôsobu výkonu uloženého trestu odňatia slobody, okresný súd postupoval v súlade so zákonom, keď obžalovaného s použitím ust. § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, keďže obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním súdeného trestného činu bol vo výkone nepodmieneného trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin, konkrétne vo veci Okresného súdu Galanta sp. zn. 9T/70/2017.

K trestu zákazu činnosti

Pokiaľ ide o trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke, okresný súd nepochybil, keď podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložil obžalovanému aj tento druh trestu, nakoľko sa trestnej činnosti dopustil v súvislosti s vedením motorového vozidla a účinná ochrana spoločnosti, najmä ostatných účastníkov cestnej premávky, si uloženie tohto druhu trestu nepochybné vyžaduje.

Pokiaľ ale ide o jeho výmeru, okresný súd pochybil a trest obžalovanému vymeral pod dolnú hranicu zákonom modifikovanej trestnej sadzby, nakoľko v dôsledku aplikácie ust. § 38 ods. 4 Tr. zák. sa dolná hranica zákonného rozpätia trestu zákazu činnosti jedného roka zvýšila o jednu tretinu, t. j. na 4 roky. Tým, že okresný súd obžalovanému uložil nižší ako 4-ročný trest zákazu činnosti, hoci ho neukladal ako ďalší trest podľa § 43 Tr. zák. a teda nebol v tomto smere limitovaný, tak uvedeným postupom okresný súd porušil Tr. zák. v prospech obžalovaného.

Krajský súd však uvedené porušenie Tr. zák. napraviť nemohol, nakoľko odvolanie podal len obžalovaný vo svoj prospech. Krajský súd tak musel dôsledne rešpektovať zásadu zákazu zmeny k horšiemu (prohibitio reformationis in peius), ktorá je v prípade odvolacieho konania explicitne vyjadrená v ust. § 322 ods. 3 Tr. por. Predmetná zásada predstavuje jednu z esenciálnych zložiek práva na spravodlivý súdny proces a je budovaná na princípe, že postavenie obžalovaného sa nemôže zhoršiť tým, že využije svoje právo na podanie opravného prostriedku. Táto zásada teda garantuje možnosť obžalovaného napadnúť rozhodnutie súdu v čo najširšom rozsahu bez obáv z rizika, že si zhorší svoju situáciu.

Záverečné zhrnutie

S poukazom na vyššie prezentované skutočnosti a právne úvahy dospel krajský súd k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné, preto ho postupom podľa § 319 Tr. por. na verejnom zasadnutí zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne (§ 163 ods. 4, § 170 ods. 6 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.